

Internkontroll och riskanalys

Innehållsförteckning

1	GENERELLA FÖRESKRIFTER	3
1.1	ALLMÄNT.....	3
1.2	UTGIVNING OCH ÄNDRING	3
1.2.1	<i>Versionshistorik.....</i>	3
2	INTERNKONTROLL	4
2.1	KONTROLLER	4
2.2	KOMPETENSKRAV	4
2.3	ANSVAR.....	4
2.4	DOKUMENTATION	4
2.5	PERIODICITET.....	4
2.6	UPPFÖLJNING	4
3	RISKANALYS.....	5
3.1	RISKER SOM INTE FÖRANLEDS AV FÖRÄNDRINGAR	5
3.2	VÄSENTLIGA FÖRÄNDRINGAR	5
3.2.1	<i>Förändring av verksamheten kan anses som väsentlig när: .....</i>	5
3.2.2	<i>Byte av personer i nuvarande organisation i samband med års- eller styrelsemöte. ....</i>	5
3.2.3	<i>Väsentlig förändring av fordon. ....</i>	5
3.2.4	<i>Reparationer och underhåll .....</i>	5
3.2.5	<i>Ny- eller ombyggnad av fasta installationer (infrastruktur). ....</i>	5
3.2.6	<i>Risk som berör flera aktörer.....</i>	6
4	HANTERING AV RISKBEDÖMNING HOS MUNKEDALS JERNVÄG	6
4.1	RISKANALYSENS SYFTE	6
4.2	ANSVARIGA FÖR UTREDNING OCH RISKANALYS SAMT VAL AV METOD.....	6
4.3	ANSVAR.....	6
4.4	DOKUMENTATION OCH ARKIVERING AV GENOMFÖRDA RISKANALYSER	6

1 GENERELLA FÖRESKRIFTER

1.1 Allmänt

Gällande regelverk föreskriver hur spåranläggningar, spårtrafik och trafikledningsverksamhet skall bedrivas och vara beskaffad, så att skador till följd av verksamheten förhindras.

Lagen föreskriver även att det skall finnas den organisation som krävs för att verksamheten skall kunna bedrivas på ett säkert sätt.

Vidare föreskrivs att personal som deltar i verksamheten skall vara väl insatt i föreskrifter och förhållanden.

Syftet med internkontrollen är att följa upp de föreskrifter och regler som styr verksamheten samt att kontrollera deras efterlevnad och lämplighet.

Målsättningen är att med väl utbildad personal under trivsamma former underhålla utrustning samt bedriva trafik på sådant sätt att lagstiftningens intentioner uppfylls.

Dokumentet ingår som en del i säkerhetsstyrningssystemet för Museiföreningen Munkedals Jernväg.

1.2 Utgivning och ändring

Innehållet i detta dokument beslutas av styrelsen för Museiföreningen Munkedals Jernväg. Vid ändring av denna föreskrift ansvarar föreningens säkerhetschef för nyutgivning. Säkerhetschefen ansvarar också för att övriga föreskrifter utgivna av styrelsen blir uppdaterade om ändring av denna föreskrift medför följdändringar i andra föreskrifter. Om denna föreskrift ändras så att följdändringar krävs i respektive avdelnings egna föreskrifter ansvarar avdelningscheferna för att dessa föreskrifter blir uppdaterade. Denna bedömning görs av säkerhetschefen.

Alla revideringar skall bokföras i avsedd revideringsförteckning.

1.2.1 Versionshistorik

2009-10-18: Nytt dokument

2009-11-18: Utgåva 2

2014-08-13: Utgåva 3

Tidigare utgåvor i annan nummerserie som ersätts av detta dokument

2024-06-26: Utgåva 4

2024-10-06: Utgåva 5

2 INTERNKONTROLL

2.1 Kontroller

Föreningens säkerhetsrevisor utför kontroller av hur personalen fungerar i säkerhetskritiska arbetsuppgifter samt den dokumentation som produceras i säkerhetskritiska arbetsuppgifter. Kontrollen skall även omfatta personal som inte har säkerhetskritiska arbetsuppgifter men vars arbete har betydelse för kvaliteten i de arbeten som utförs inom verksamhetsgrenen.

Föreningens säkerhetsrevisor ansvarar även för en övergripande kontroll av hur regler och dokumentation av arbeten av betydelse för säkerhet och kvalitet fungerar och används. Detta är i huvudsak en dokumentationskontroll men kan om så anses nödvändig även innefatta samtal, intervjuer och uppföljning av berörd personal. Stickprovskontroll kan utföras för att säkerställa att personal i säkerhetskritiska arbetsuppgifter innehar gällande trafiksäkerhetsföreskrifter.

2.2 Kompetenskrav

Säkerhetsrevisor som utför kontrollen skall vara väl förtrogen med det som skall kontrolleras och ha kompetens inom ett brett område inom föreningen. Säkerhetsrevisor utses av styrelsen.

2.3 Ansvar

Ansvar är fördelat enligt följande

Styrelsen

Styrelsen innehar det övergripande ansvaret för verksamheten.

Områdescheferna

Områdescheferna har blivit delegerade ansvaret för respektive område. Dock är fortfarande styrelsen ytterst ansvarig.

Säkerhetsansvar

Säkerhetschefen (Csä) är trafiksäkerhetsansvarig.

2.4 Dokumentation

Alla former av internkontroll skall dokumenteras. Dokumentationen skall omfatta en beskrivning av de resultat som framkommit samt de slutsatser som dragits. Eventuella synpunkter rörande föreskrifter och rutiners utformning som kan vara till gagn för att skapa, förenkla eller skärpa föreskrifterna i syftet att höja säkerheten och kvaliteten skall framföras i rapporten från internkontrollen. Dokumentationen från en internkontroll skall delges styrelsen, eller den som styrelsen utsett som kvalitetsansvarig, samt respektive avdelningschef. Av dokumentationen bör det även framgå hur snart de eventuella brister som framkommit vid internkontrollen skall åtgärdas. Slutrapport från internkontroll skall presenteras senast en månad efter att kontrollen avslutats.

All dokumentation från internkontroll skall arkiveras i minst fem år. För arkiveringen ansvarar styrelsen eller den som styrelsen utsett som kvalitetsansvarig.

2.5 Periodicitet

Internkontroll skall utföras minst en gång årligen.

Verksamhetsgren, eller del av verksamhetsgren, med särskilda problem skall kontrolleras oftare.

2.6 Uppföljning

Respektive chef ansvarar för att de åtgärder som föreslås i en rapport från internkontroll följs upp och åtgärdas. Styrelsen, eller den som styrelsen utsett som kvalitetsansvarig, skall hållas underrättad om vilka åtgärder som har vidtagits, kommer att vidtas samt tidplaner för åtgärdernas genomförande.

3 RISKANALYS

I god tid innan man avser att införa förändringar som har trafiksäkerhetsmässig betydelse för verksamheten – ny teknik, nya principer, väsentliga förändringar i existerande organisation eller oprövade lösningar – skall man utföra, verifiera och dokumentera en analys av riskerna som förändringen kan orsaka.

Utefter analysens resultat skall förändringens lämplighet bedömas av berörda instanser som en grund för beslutet. Det är inte lämpligt att direkt göra om en riskanalys med oförändrat avgränsningsområde om inte analysmetoden ändrats eller kompletterats.

3.1 Risker som inte föränleds av förändringar

Risker upptäcks och åtgärdas i enlighet med vad bedöms lämpligt vid besiktningar vid spårbesiktning och fordonsbesiktning.

3.2 Väsentliga förändringar

Väsentliga förändringar skall anmälas till tillsynsmyndigheten och väsentliga förändringar som påverkar trafiksäkerheten skall riskhanteras. De lagar och regler som reglerar detta finns listade i *MJ 102 Nationella krav och andra bestämmelser*.

3.2.1 Förändring av verksamheten kan anses som väsentlig när:

- Trafikeringsprincipen förändras, STH över 25 km/h, införande av trafikledning och därmed ytterligare personalkategorier med säkerhetskritiska arbetsuppgifter.
- Organisationen omstruktureras eller den juridiska verksamhetsformen ändras.
- En annan aktör eller entreprenör involveras i verksamheten.

3.2.2 Byte av personer i nuvarande organisation i samband med års- eller styrelsemöte.

- Ändringar i styrelse och ansvarsområden skall anmälas till tillsynsmyndigheten.
- Hänsyn till lämplighet och kompetens skall tas innan förändringen.

3.2.3 Väsentlig förändring av fordon.

- En förstudie skall alltid göras om en ombyggnad diskuteras. Är ombyggnaden nödvändig för ökad trafiksäkerhet? Inverkar ombyggnaden menligt på det museala värdet av fordonet? Är åtgärden verkligen en ombyggnad och inte en reparation eller underhållsåtgärd? Vid osäkerhet om detta skall tillsynsmyndigheten rådfrågas.
- Vid ombyggnad av ett fordon ska en beskrivning av ombyggnaden lämnas till tillsynsmyndigheten, om inte annat meddelats av tillsynsmyndigheten. I beskrivningen ska det ingå en riskbedömning som visar om den övergripande säkerhetsnivån kan påverkas negativt. Riskbedömningen ska innefatta en riskanalys och en riskvärdering. Tillsynsmyndigheten beslutar om ombyggnaden kan påverka fordonets övergripande säkerhetsnivå negativt och att nytt godkännande därmed krävs.

3.2.4 Reparationer och underhåll

- Även för andra åtgärder som inte påverkar trafiksäkerheten till exempel reparationer som kan påverka skötseln av materielen i fråga, så skall en riskbedömning göras om den planerade åtgärden kan innebära en förändring i handhavandet.
- Exempel är byte av smörjnipplar, kranar, vred och tryckknappar till sådana som har annan utformning och där det krävs information eller utbildning till de som skall sköta dessa.

3.2.5 Ny- eller ombyggnad av fasta installationer (infrastruktur).

- Löpande underhåll och reparationer räknas inte som ny- eller ombyggnad om liknande materiel använts som tidigare och infrastrukturens egenskaper inte påverkas.
- När ny- eller ombyggnader planeras skall ansökan om prövning av behovet av nytt godkännande göras hos tillsynsmyndigheten. Detta skall ske på sätt som beskrivs i gällande lagar och förordningar som finns listade i MJ 102.

3.2.6 Risk som berör flera aktörer.

Om en risk berör flera aktörer skall riskkontrollen göras i samarbete med dessa. Detta samarbete sker genom gemensamma möten som hanterar aktuella förhållanden och förhållningsregler.

Exempel på möjliga aktörer i Munkedals Jernväg fall är:

- En annan MRO förening som besöker Munkedals Jernväg med egen rullande materiel. Här kan även tillsynsmyndigheten bli involverad.
- Någon som i den omgivande närområdet tex bedriver en aktivitet som kan behöva samplaneras med Munkedals Jernvägs verksamhet tex. trafik med häst och vagn, cykelutfärder eller annan liknande verksamhet.
- Avverkning längs spåret.
- Försvarsmakten

4 HANTERING AV RISKBEDÖMNING HOS MUNKEDALS JERNVÄG

4.1 Riskanalysens syfte

- Riskanalysen skall identifiera hur man skall förebygga och reducera riskerna för en tänkt åtgärd.
- Riskanalysen är vara en del i underlaget för beslutet om den planerade åtgärden kan genomföras eller hur åtgärden kan anpassas för att minimera risken.
- Om riskanalysen visar att åtgärden trots förebyggande metoder påverkar säkerheten negativt skall så skall tillsynsmyndigheten rådfrågas.

4.2 Ansvariga för utredning och riskanalys samt val av metod

- Initialt ansvarar Munkedals Jernvägs styrelse för att undersöka förutsättningarna för en eventuell förändring. Om styrelsen beslutar att gå vidare med att utreda förändringen utses en ansvarig för att hålla samman arbetet med utredning och riskanalys och denne kan då knyta en eller flera till sig för detta arbete samt involvera tillsynsmyndigheten.
- Om flera aktörer är berörda skall riskkontroll göras i samarbete med dessa.
- Som metod för riskanalys väljs den metod som är lämpligast för det som skall analyseras.
- Själva insamlandet av fakta och analys sker i form av fysiskt möte eller möte på distans där berörda finns representerade.
- Det viktiga med metoden är att den täcker riskidentifiering, riskberäkning och riskhantering.
- Viktigt är i alla dessa fall att utreda rotorsaken och hur denna hanteras och bedöms samt om/hur risken kan minimeras.

4.3 Ansvar

Om den föreslagna ändringen direkt berör ett verksamhetsområde ansvarar den chefen för analysen. Om den föreslagna förändringen berör hela organisationen ansvarar styrelsen för analysen. I tveksamma fall avgör Csä vem som skall utföra den.

4.4 Dokumentation och arkivering av genomförda riskanalyser

Den som ansvarar för analysen ansvarar för att resultatet dokumenteras.

Om flera aktörer är berörda så skall en kopia av riskanalysen inklusive slutsatser och beslut arkiveras av Munkedals Jernväg oavsett vad övriga berörda aktörer gör.

Dokumentationen skall arkiveras i minst 5 år. Csä ansvarar för dokumentationen.

Dokumentationen skall definiera och avgränsa analysområdet och redogöra för de risker som identifierats, hur stora riskerna bedöms vara med hänsyn till kvantitativa (hur ofta, hur sannolikt m.m.) och kvalitativa (typer, skador, kostnader m.m.) aspekter samt lämna förslag på hur de riskerna skall undvikas och hur åtgärder som ändå inträffar skall hanteras i framtiden.